

УДК 32. 901

Сухорукова О. – ст. гр. БКм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІДЕОЛОГІЧНИЙ ПЛЮРАЛІЗМ І ДЕМОКРАТІЯ

Науковий керівник: к.ф.н., професор Ніконенко В.М.

Серед понять і категорій, які ще порівняно недавно піддавались осуду й критиці, а тепер надійно ввійшли в наш філософський і соціально-політичний лексикон, особливе місце займає плюралізм. Створюючи великий потенціал „суми ініціатив” і синтез різних думок і підходів, плюралізм дає можливість враховувати всю різноманітність інтересів і настроїв, які існують в суспільстві, а також долати уніфікацію і стандартизацію в мисленні та поведінці людей.

На жаль, визнаючи об’єктивну необхідність плюралізму в економіці та політиці, певна частина української еліти заперечує його в сфері ідеології. На різних рівнях можна почути і прочитати заклики до створення ідеологічно зцементованої України і утвердження державної ідеології, роль якої виконуватиме ідеологія націоналізму. Тим самим ігнорується конституційне положення про те, що суспільне життя в нашій країні базується на засадах економічної, політичної та ідеологічної багатоманітності. Надання якійсь ідеології статусу державної є атрибутом тоталітарного режиму, оскільки в демократичних країнах діє принцип: жодна ідеологія, в тому числі й домінуюча, не повинна бути державною.

В незалежній Україні з її широким спектром регіонально-політичних та регіонально-культурних відмінностей, релігійною неоднорідністю, неоднозначним ставленням населення до багатьох подій минулого та до сучасних політичних оцінок і орієнтацій, практичною двомовністю та багатьма іншими особливостями, спроби зробити український націоналізм державною ідеологією спричинилися б тільки до глибоких розколів суспільства.

Що ж в такому випадку може об’єднати наше суспільство і українську націю? Важливу об’єднавчу роль, як свідчить історичний досвід, може і повинна відігравати національна ідея, яка має виступати засобом інтеграції різних соціальних і національно-етнічних груп, фактором гармонізації їх інтересів і об’єднання зусиль в розбудові української державності. Наявність такої ідеї сприяє консолідації суспільства навколо високих цілей, зрозумілих усім людям, і досягненню соціального консенсусу, який життєво необхідний для успішного розвитку країни.

Національна ідея народжується з історичних потреб нації і не є чимось статичним, незмінним протягом десятків і сотень років, а стає найвищою метою на кожному конкретному етапі розвитку цієї нації. Національна ідея українського народу впродовж багатьох століть ґрунтувалась на прагненні мати свою державу. З проголошенням 24 серпня 1991 року незалежності України ця мета була досягнута. Мрія про власну державу, за яку боролись покоління українців, стала реальністю.

В нових умовах, на думку ряду аналітиків, зміст української національної ідеї має набувати переважно соціально-економічного характеру. Ця ідея повинна бути спрямованою на поліпшення добробуту, досягнення високого життєвого рівня, соціальної захищеності та справедливості. Така трансформація національної ідеї відповідатиме ментальності українського народу і магістральній перспективі соціальної еволюції людства.